

have været private, deels været i Kongens eller Statens Eie. Man vil der skaffe en fortløbende Quai tilveie, der kan sættes i Forbindelse med Gaden foran Børsen ved at gjenembryde Bygningerne bagved denne. Fremdeles vil man lede et Jernbanespor fra Banegaarden udenfor Vesterport om ad denne Quai, og man tænker sig dette Spor med Tiden fortsat lige til Tolbboden, hvilket dog formeentlig ikke kan være nødvendigt og heller ikke vil kunne skee uden Ulemper for Skibsfarten; men dette skal jeg ikke her indlade mig paa. Fremdeles har man tænkt sig paa den brede, trekantede Plads, der bannes paa begge Sider af Frederiksholms Canal og videre langs de bagved Slottet liggende offentlige Bygninger, nemlig Tølhuset og Proviantgaarden, anlagt en Række Pakhuse mellem Boldværket og Jernbanespoeret.

Jeg skal nu ganske lade det staae hen, hvorvidt det kan paahvile Havneraadet at sørge for at skaffe Kjøbenhavn flere Pakhuse; mig forekommer det at ligge ganske udenfor dets Formaal. I ethvert Fald maa jeg bemærke, at der efter min personlige Erfaring for Tiden ikke er Trang til flere Pakhuse; thi det er vanskeligt endog midt i Byen for dem, der eie saadanne, at faae dem leiede ud. Dette skal jeg imidlertid ogsaa lade staae hen; thi den oprindelige Hensigt: at opføre Pakhuse der, har man tilveels maattet opgive, fordi Krigsministeriet har gjort det til en udtrykkelig Betingelse for, at man fik Lov til at anlægge en Quai foran de af Krigsministeriet benyttede Bygninger, at der ikke maatte opføres Bygninger paa den anden Side af Quaien. Det, der vil kunne vindes ved den store Inddæmning, er altsaa kun, at der paa Hjørnet af Frederiksholms Canal og Boldværket ned imod Langebro eller bagved Kongens Bryghuus kan opføres et eneste Pakhuus.

Ved denne betydelige Inddæmning foran Udløbet af Frederiksholms Canal er der al Sandsynlighed for, at Strømforsholdene i denne Canal ville blive saa slette, at de ville blive faretruende baade for de tilstødende Eiendommes Værdi, og saaledes for Eiernes Velfærd og for Hovedstadens Sundhedsforhold i det Hele. Canalens nuværende Tilstand tør maaskee være bekjendt for endeel af de Herrer,

der have opholdt sig her i Byen om Sommeren. Den stærker sig, som de vide, et meget dybt Stykke ind fra to Sider, nemlig fra den nordlige Deel af Havnen og fra den sydlige. Dersom nu hele Canalens Form var saaledes, som Løbet er fra Knippelsbro af og mod Højbro, saa at den gik i een Krømning, og havde et meget bredt Udløb, saa er det sandsynligt, at Strømforsholdene vilde være bedre; men i den modsatte Ende, nemlig den sydlige, er Canalen smal, ogsaa i sit Udløb, og dreier saa at sige om i en ret Vinkel mod Nord. Nu ere Strømforsholdene her i Havnen saadanne, at for hver een Dag, der løber nordlig Strøm, løber der tre Dage sydlig Strøm, hvilket er en naturlig Følge af, at Østersøen har megen Tilflydning af fersk Vand, som strømmer ud gjennem Drogden og Sundet mellem Sjælland og Amager, Kallebodstrand. Den sydlige Strøm er altsaa i det Hele taget fremherskende i Havnen, og Strømmen kommer saaledes væsentligt fra den Side, hvorfra det er vanskeligt for Vandet at komme ind i og at gennemstrømme Frederiksholms Canal. Følgen af, at Strømmen, navnlig om Sommeren, naar det er stille Veir, ikke er tilstrækkelig i Canalen, er nu den, at det stillestaende Vand bliver ildelugtende og udbreder, naar flere varme Dage følge paa hinanden, en utaalelig Stank, saa at det næsten er umuligt for de Nærmestboende at aabne deres Vinduer. Stank tilkjendegiver jo en Fordærvelse af Luften, og at Omgivelserne af Frederiksholms Canal ikke ere sunde, viste sig ogsaa i 1753, da Choleraen hjemførte os; thi eet af de første Sygdomstilfælde udbrød netop ved Frederiksholms Canal, og den tættestibefolkede Gade i Nærheden af Canalen, nemlig Nybygade, var een af dem, der blev meest hjemført af Sygdommen. Det er naturligviis ikke blot Manglen af tilstrækkelig Strøm, der fordærver Vandet, men ogsaa den Omstændighed, at mange Cloaker med ureent Vand og Afløb fra Kenderstene udmunde i Canalen. Man har nu, for at forbedre Canalens Tilstand, deels opmuddret et Stykke af den og deels flyttet Udløbet af en af de største, maaskee den største af de Cloaker, der udmunde tæt ved Højbro, ned til Gammelholm; men man har lagt Udløbet af denne